

Kunst door nieuw landschap

Wie: Rachel Bacon

Wat: Expositie *Unfolding Landscape*

Waar: Cacaofabriek Helmond

Wanneer: te zien tot en met 4 maart

Anneke van Wolfswinkel

Helmond

Dat het landschap nog altijd kunstenaars inspireert, is te zien in de expositie *Unfolding Landscape* in de Cacaofabriek. Maar de tijden zijn anders, en de kunst dus ook.

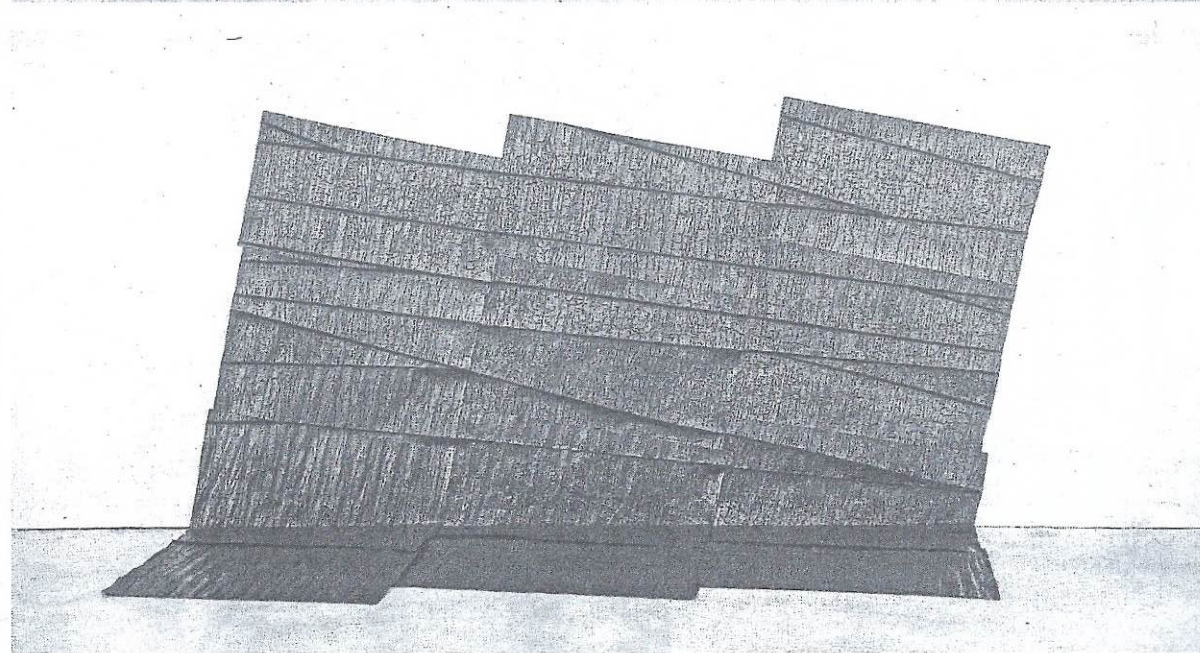
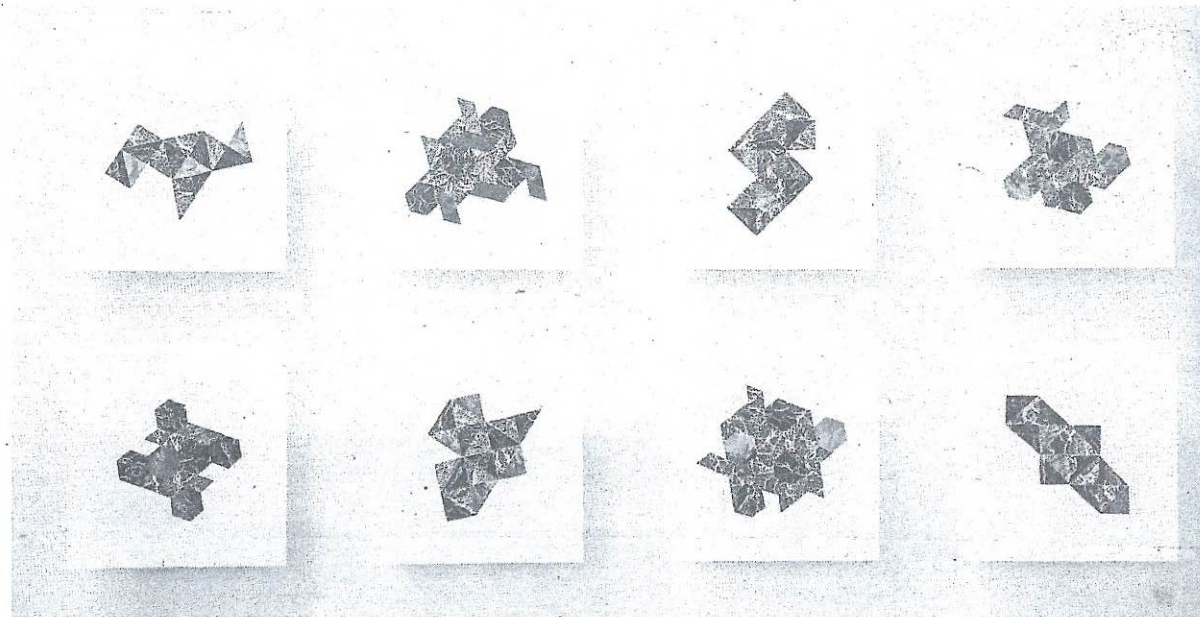
De Cacaofabriek nodigde Rachel Bacon (1966) uit om haar werk te laten zien. De van oorsprong New Yorkse, die sinds 1990 in Nederland woont, vroeg op haar beurt vier andere kunstenaars, en samen belichten ze het landschap van verschillende kanten. Catriona Leahy toont een uit meerdere vellen Japans papier bestaande grofkorrelige zwartwitfoto, waarop overblijfselen van mijnbouw bij Genk te zien zijn. Van Andrew Youngson zijn een video en foto's te zien, gemaakt in de nacht, waarbij je na lang kijken in het duister bomen en struiken kunt onderscheiden. Wieteke Heldens vertaalt haar ervaringen van landschappen in kleurrijke vlekjes en streepjes verf op doek, elk genummerd, alsof het een wetenschappelijk onderzoek betreft.

Voor grote landschapsschilders als Jacob Ruysdael (17e eeuw) en ook Vincent van Gogh (eind 19e eeuw) had het landschap nog een

zeker romantisch of zelfs goddelijk karakter. Maar onze verhouding tot het landschap is inmiddels radicaal veranderd. In de begeleidende tekst wijst conservator Kristof Reulens er op dat we leven in het 'antropoceen', een nieuw geologisch tijdvak, waarin het ingrijpen van de mens in de natuur, door mijnbouw, ontbossing, verstedelijking, grootschalige landbouw en aangelegde natuur, bepalender is dan ooit. Dit heeft behalve mondiale ook heel persoonlijke gevolgen: vertrouwde plekken veranderen onherkenbaar en het landschap van onze jeugd vinden we vaak niet meer terug. Tegelijk kunnen we, door nieuwe technologie, het landschap zien vanuit voorheen onmogelijke gezichtspunten. Dit onderzoekt Luci Eldridge, met subtiele collages van satellietbeelden, die van grote hoogten berggebieden weergeven in een vervormd, plat beeld. Deze beelden plaatst ze naast close-up foto's van geaderd marmer - door de mens uit de aardbodem gehakt.

In het werk van Rachel Bacon zelf is het landschap eerder figuurlijk dan letterlijk. Ze bedekt papier met grafiet, en kreukt het waardoor een netwerk van vouwen en breuklijnen ontstaat. Van dit papier maakt ze sculpturen, die tegen de wand hangen of leunen, of vrij in de ruimte staan zoals het indrukwekkende *Pencil*, dat wel negen meter hoog is. Zij verbeeldt iets innerlijks, wat zij zelf een 'emotioneel landschap' noemt.

Een kleine maar krachtige expositie, die prikkelt tot reflectie op grote thema's.

▲ Werk van Rachel Bacon in de Helmondse Cacaofabriek